

2021 YILI

PARA VE KUR POLİTİKASI

16 Aralık 2020

2021 Yılı Para ve Kur Politikasının Temel Çerçevesi

1. 2021 yılına girerken, başta döviz kuru olmak üzere birikimli maliyet etkileri, uluslararası emtia fiyatlarındaki yukarı yönlü seyir ve enflasyon beklentilerindeki yükseliş kaynaklı riskler fiyatlama davranışları ve enflasyon görünümü üzerindeki önemini korumaktadır.
2. Enflasyona ilişkin yukarı yönlü riskler 2021 yılında para politikasının sıkı ve kararlı bir duruş sergilemesini zorunlu kılmaktadır. Para politikası duruşu enflasyondaki riskler dikkate alınarak, enflasyonun düşürülmesi ve orta vadede fiyat istikrarı hedefine ulaşılması odağında belirlenerek uygulanacaktır.
3. 2021 yılında parasal duruşun sıklığı, enflasyonu etkileyen tüm unsurlar dikkate alınarak, enflasyonda kalıcı düşüşe ve fiyat istikrarına işaret eden güçlü göstergeler oluşana kadar kararlılıkla sürdürülecektir.
4. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2021 yılında enflasyon hedeflemesi rejimini tüm unsurlarıyla kararlı bir şekilde uygulayacaktır.
5. Hükümetle birlikte belirlenen orta vadeli yüzde 5 enflasyon hedefi korunmuştur. TCMB bu hedefe varmada üzerine düşen sorumluluğun bilincinde olarak, hedef ufku içerisinde kararlı ve azimli bir tutum gösterecektir.
6. Para politikası kararları fiyat istikrarı önceliği korunarak alınacaktır.
7. TCMB'nin temel politika aracı bir hafta vadeli repo ihale faiz oranıdır.
8. Gecelik faizlerde gün içi oynaklıkların sınırlanması amacıyla kullanılan faiz koridoru ile TCMB'nin nihai kredi mercii işlevini gören Geç Likidite Penceresi (GLP), söz konusu fonksiyonları dışında para politikası aracı olarak kullanılmayacaktır.
9. Parasal aktarım mekanizmasının sağlıklı işleyişini sağlamak ve makrofinansal istikrara ilişkin riskleri sınırlamak amacıyla, zorunlu karşılıklar ile diğer TL ve döviz likidite araçları etkin olarak kullanılacaktır.
10. Dalgalı döviz kuru rejimi devam edecek, kurlar serbest piyasa koşullarında arz ve talep dengesine göre oluşacaktır. TCMB'nin nominal ya da reel bir kur hedefi bulunmamaktadır. TCMB kurların düzeyini ya da yönünü belirleme amaçlı döviz alım ya da satım işlemi yapmayacaktır.
11. Para politikasının etkinliği ve finansal istikrar açısından TCMB döviz rezervlerinin güçlendirilmesi amaçlanacak ve buna yönelik araçlar şeffaf bir şekilde, belirli bir plan dâhilinde, uygun koşullarda kullanılacaktır.
12. TCMB fiyat istikrarını, finansal istikrar için bir ön koşul, finansal istikrarı da fiyat istikrarı için en önemli unsurlardan biri olarak görmektedir. 2021 yılında, fiyat istikrarına odaklı para politikasının makrofinansal risklerin sınırlanması için de kritik önemde olduğu değerlendirilmektedir.
13. TCMB, 2021 yılında şeffaflık, öngörülebilirlik ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda politika iletişimini ve veri paylaşımını güçlendirecektir.

1. Para Politikası Genel Çerçevesi

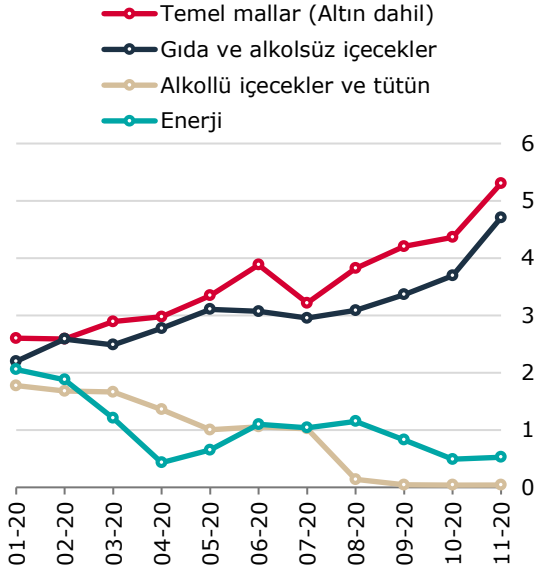
1.1. 2020 Yılında Para Politikası Gelişmeleri

2020 Yılında Makroekonomik Görünüm ve Para Politikası Gelişmeleri

14. İktisadi faaliyet, salgının dış ticaret, turizm ve iç talep üzerindeki etkilerine bağlı olarak Mart ayı ortalarından itibaren zayıflamaya başlamıştır. Ekonomideki yavaşlama Nisan ayında belirginleşmiş ve sektörler geneline yayılmıştır. Başta, ana ticaret ortağımız olan Avrupa bölgesi olmak üzere küresel iktisadi faaliyetteki sert daralmayla birlikte ihracat imkânları önemli ölçüde zayıflamış, yurt dışı seyahat kısıtlamaları sonrası turizm faaliyetleri durma noktasına gelmiştir. Mayıs ayına kadar sıkı bir şekilde uygulanan ekonomik kapanma ve sokağa çıkma yasakları gibi hareket kısıtlamaları, salgından en çok etkilenen hizmetler sektöründe daha belirgin olmak üzere iktisadi faaliyet ve istihdamı olumsuz etkilemiştir.
15. TCMB, 2019 yılının Temmuz ayında başladığı faiz indirim sürecine, salgının ekonomik ve finansal etkilerini sınırlamak amacıyla 2020 yılı Mart-Mayıs döneminde yaptığı faiz indirimleriyle devam etmiştir. Bunun yanı sıra likidite yönetimi çerçevesinde kapsamlı bir önlem seti uygulamaya konulmuştur. Bu çerçevede, bankaların Türk lirası ve yabancı para likidite yönetimlerine katkı sağlanmasına, Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) piyasa likiditesinin desteklenmesi amacıyla geçici bir süre için tahvil portföyünün artırılmasına, reel sektöre kredi akışının kesintisiz devamını teminen bankalara hedefli likidite imkânları tanınmasına ve reeskont kredi düzenlemeleriyle ihracatçı firmaların nakit akışının desteklenmesine yönelik adımlar atılmıştır. Ayrıca, TCMB, belirlenen kredi koşullarını sağlayan bankalar için yabancı para zorunlu karşılık oranlarını indirmiştir.
16. Diğer yandan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Mayıs ayı başından itibaren geçerli olmak üzere bankaları temel olarak yurt içi yerleşiklere kredi kullandırmaya ve menkul kıymet almaya yönlendiren Aktif Rasyosu düzenlemesini uygulamaya koymuştur. İlk aşamada kamu bankaları öncülüğünde başlayan kredi genişlemesi, bu uygulamayla sektör geneline yayılarak ivme kazanmıştır. Haziran ayında kamu bankalarının elverişli koşullarda sunulan kredi paketleri ile özellikle bireysel kredilerdeki artış hızlanmıştır.
17. Mayıs ayına kadar olan dönemde, uluslararası emtia fiyatları enflasyon görünümünü olumlu etkilemiş, Mayıs ayında ise salgına bağlı birim maliyet artışlarının yansımalarıyla çekirdek enflasyon göstergelerinin eğilimlerinde artış başlamıştır. Ancak, salgına bağlı tedbirlerle kısa vadede etkili olan arz yönlü unsurların kademeli olarak ortadan kalkacağı ve yılın ikinci yarısında dezenflasyonist etkilerin daha belirgin hale geleceğini değerlendiren TCMB, Haziran ve Temmuz aylarında politika faizini sabit tutmuştur.
18. Mayıs ayının ortalarından itibaren salgına bağlı kısıtlamaların kademeli olarak hafifletilmesiyle destekleyici politikaların yurt içi talep ve iktisadi faaliyet üzerindeki etkisi belirginleşmiştir. Finansal koşullardaki belirgin gevşeme ve güçlü kredi ivmesiyle ertelenmiş yurt içi talep hızlı bir şekilde devreye girmiş ve ihracatın da desteğiyle ekonomide güçlü bir toparlanma sağlanmıştır. Böylece, yılın ikinci çeyreğinde yüzde 10,8 oranında gerileyen GSYİH üçüncü çeyrekte yüzde 15,6 oranında güçlü bir artış kaydetmiş ve salgın öncesi seviyesini aşmıştır.
19. Krediler ve parasal büyüklüklerde kısa sürede sağlanan hızlı genişleme, iktisadi faaliyetteki toparlanmayı desteklemekle birlikte cari denge ve enflasyon görünümünü olumsuz etkilemiştir.
20. Mal ihracatındaki iyileşmeye karşın, başta turizm olmak üzere hizmet gelirlerindeki düşüş ve ithalattaki canlanmayla birlikte cari işlemler açığı hızla artmıştır. Bu dönemde, küresel belirsizliklere ek olarak yurt içinde enflasyon beklentilerinin bozulması dolarizasyon eğiliminin güç kazanmasına yol açmıştır. Küresel eğilimlerin de etkisiyle yurt içi yerleşiklerin özellikle altın talebi artış göstermiş ve altın ithalatında gözlenen hızlı artış dış dengeyi olumsuz etkilemiştir.
21. Makrofinansal risklerdeki artış ile bekleyişlerdeki bozulmaya bağlı olarak yabancı sermaye çıkışları, artan varlık dolarizasyonu, reel kesimin yabancı para yükümlülüklerini azaltma eğiliminin

hızlanması ve cari dengedeki bozulma, risk primlerini yükseltmiş, kurlar ve döviz rezervleri üzerinde baskı oluşturmuştur.

22. Döviz kuru ve ithalat fiyatlarındaki gelişmelerin yanı sıra güçlü kredi ivmesine bağlı olarak toplam talep koşullarındaki iyileşme ve enflasyon beklentilerinde belirginleşen bozulma enflasyon görünümünü olumsuz etkilemiştir. Nitekim, başta dayanıklı tüketim malları olmak üzere finansman koşullarına duyarlı ve aynı zamanda küresel arz sıkıntılarından da etkilenen gruplarda enflasyonist baskılar güçlü seyretmiştir.
23. Enflasyon beklentilerinin kontrol altına alınması ve enflasyon görünümüne yönelik risklerin sınırlandırılması amacıyla, Ağustos ayı başından itibaren salgın dönemine özgü politikalarda koordineli sıkılaştırma adımları atılmıştır. Bununla birlikte, salgının ilerleyişine bağlı olarak iç ve dış talep koşullarının seyrine dair belirsizliklerin önemini koruduğu değerlendirilmiştir, TCMB Ağustos ayında politika faizinin sabit tutulmasına ve likidite tedbirlerinin sürdürülmesine karar vermiştir.
24. Salgın döneminde yapılan değerlendirmelerde, enflasyon üzerinde etkili olan salgına bağlı arz yönlü unsurların, normalleşme sürecinde kademeli olarak ortadan kalkacağı ve talep yönlü dezenflasyonist etkilerin daha belirgin hale geleceği öngörülmüştü. Ancak, güçlü kredi ivmesiyle ekonomide sağlanan hızlı toparlanma ve finansal piyasalarda yaşanan gelişmeler neticesinde enflasyon öngörülenden daha yüksek bir seyir izlemiştir. Enflasyon beklentilerinin kontrol altına alınması ve enflasyon görünümüne yönelik risklerin sınırlandırılması amacıyla Ağustos ayından itibaren atılan sıkılaştırma adımlarının güçlendirilmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, dezenflasyon sürecini yeniden tesis etmek ve fiyat istikrarını desteklemek amacıyla Eylül ayında politika faizinin 200 baz puan yükseltilmesine karar verilmiştir.
25. TCMB, Ekim ayında para politikası ve likidite yönetimi kapsamında atılan adımlarla finansal koşullarda belirgin bir sıkılaştırmanın sağlandığı değerlendirilmiştir politika faizini sabit tutmakla birlikte, enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar para ve likidite politikalarındaki sıkı duruşun sürdürülmesine karar vermiştir. Para politikası operasyonel çerçevesinde değişikliğe gidilerek, likidite yönetiminde sıkılaştırma yönünde esneklik artırılmış ve GLP işlemlerinde uygulanacak TCMB borç verme faiz oranı ile gecelik borç verme faiz oranı arasındaki fark 300 baz puan olarak belirlenmiştir.
26. Bu gelişmelerle birlikte salgın sonrası sıkılaştırma adımları çerçevesinde Temmuz ayından Kasım ayına kadar olan dönemde ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti yaklaşık olarak 750 baz puan artış kaydederek yüzde 14,87 seviyesine ulaşmıştır.
27. Kasım ayında ise enflasyon görünümüne dair risklerin bertaraf edilmesi, enflasyon beklentilerinin kontrol altına alınması ve dezenflasyon sürecinin en kısa sürede yeniden tesisi için, politika faizi yüzde 10,25'ten yüzde 15'e yükseltilerek, sade bir operasyonel çerçevede kısa vadeli tüm fonlamanın temel politika aracı olan bir hafta vadeli repo faiz oranı üzerinden yapılmasına karar verilmiştir. Eşgüdüm içerisinde atılan politika adımları ile birlikte Kasım ayı kararları sonrası yabancı sermaye girişlerinde artış, risk priminde düşüş ve Türk lirasında değerlenme gözlenmiştir.
28. 2020 yılında tüketici enflasyonunun ana sürükleyicisi döviz kuru gelişmeleri olmuştur. Türk lirası, Aralık ayı ortası itibarıyla sepet kur karşısında yüzde 40 civarında değer kaybetmiştir. Döviz kuru başta olmak üzere artan maliyet baskıları ve güçlü kredi ivmesine bağlı talep yönlü unsurlar özellikle yılın ikinci yarısında enflasyon beklentilerini ve görünümünü olumsuz etkilemiştir.
29. Yılın ilk on aylık döneminde enflasyon yüzde 12 civarında yataya yakın bir seyir izlemiştir. Bu seyrinde, büyük ölçüde enerji ve tütün kaynaklı baz etkileri sınırlayıcı olurken, Temmuz ayından itibaren gıda ve temel mal gruplarında enflasyon artış eğilimine girmiştir (Grafik 1). Diğer taraftan, üretici enflasyonu Mayıs ayında yüzde 5,53 ile yılın en düşük seviyesine gerilerken, özellikle yılın ikinci yarısında hızlı bir artışla Kasım ayı itibarıyla yüzde 23,11'e ulaşmıştır. Bu görünüm altında Kasım ayı yıllık tüketici enflasyonu yüzde 14,03'e yükselmiştir (Tablo 1). Aynı dönemde çekirdek B endeksinin yıllık artış oranı da hızlanarak yüzde 13,72 olmuştur. Ana eğilime ve fiyatlama davranışlarına ilişkin göstergeler yılın ikinci yarısında çekirdek enflasyonun yüksek seyrettiğine ve fiyat artışlarının genele yayıldığına işaret etmiştir.

Grafik 1: Seçilmiş Kalemlerin Enflasyona Katkıları
(Yüzde Puan)

Kaynak: TCMB; TÜİK.

Tablo 1: 2020 Yılı Enflasyon Oranları
(Yıllık, Yüzde)

	01/20	04/20	07/20	10/20	11/20
TÜFE	12,2	10,9	11,8	11,9	14,0
Gıda ve alkolsüz içecekler	9,0	11,3	12,7	16,5	21,1
Temel mallar (altın dahil)	8,4	9,9	10,8	15,0	18,2
Giyim ve ayakkabı	5,8	4,7	10,3	2,0	0,8
Dayanıklı mallar (altın dahil)	11,4	15,5	14,3	25,2	31,6
Diğer temel mallar	5,8	5,6	6,4	9,4	11,5
Alkollü içecekler ve tütün	42,2	31,3	21,8	0,7	0,7
Enerji	17,1	3,3	8,6	4,0	4,3
Hizmet	12,2	11,8	11,8	10,9	11,4

Kaynak: TCMB; TÜİK.

30. Kredi hacmi ve parasal büyüklüklerdeki hızlı genişlemenin yurt içi talep üzerindeki yansımalarının yılın son çeyreğinde de devam etmesi, birikimli döviz kuru etkileriyle birlikte tüketici enflasyonu üzerindeki yukarı yönlü baskıları artırmıştır. Ödemeler dengesi ve dolarizasyondaki gelişmeler döviz kurları ve TCMB rezervleri üzerinde etkili olarak fiyat istikrarına ve makrofinansal istikrara yönelik riskleri artırmıştır.
31. Salgın kaynaklı küresel belirsizliklerin yanı sıra son dönemde ülkemizde vaka sayılarının artışına bağlı olarak alınan kısıtlayıcı tedbirler ekonomiyi farklı kanallardan etkilemektedir. Hizmetler sektörü başta olmak üzere ekonominin arz ve talep koşullarında aşağı yönlü riskler artarken, enflasyon üzerinde her iki yönde de risklerin oluşmasına neden olmaktadır.
32. 2021 yılında enflasyon üzerinde yukarı yönlü riskler önemini korumaktadır. Söz konusu yukarı yönlü riskler arasında, salgının seyrine bağlı olarak küresel risk iştahı ve iktisadi faaliyetlerdeki olası etkiler, uluslararası tarım ve diğer emtia fiyatları, enflasyon beklentilerindeki artış eğilimi, ücret politikaları, yönetilen/yönlendirilen fiyatlara ilişkin belirsizlikler, turizm bağlantılı mal ve hizmet gruplarında olası talep artışları öne çıkmaktadır.
33. Enflasyon hedefine ulaşma amacı, enflasyona ilişkin görünüm ve oluşabilecek ilave riskler dikkate alındığında, 2021 yılında para politikasının sıkı ve kararlı bir duruş sergilemesi zorunlu görülmektedir.

1.2. Fiyat İstikrarının Önemi

34. TCMB'nin temel amacı fiyat istikrarını sağlamak ve sürdürmektir. Fiyat istikrarının sağlanması, sürdürülebilir büyüme, istihdam ve toplumsal refah artışı için ön koşuldur. Merkez bankaları, toplumsal refah artışına en büyük katkısı fiyat istikrarını sağlayarak yapmaktadır. Uzun vadeli faizlerin düşük düzeylerde oluşması için fiyat istikrarının kalıcı olarak tesis edilmesi gerekmektedir. Fiyat istikrarı, yerli paranın değerini koruyarak değişim ve değer saklama aracı olma özelliğini desteklemekte ve para ikamesi ihtiyacını azaltmaktadır. Düşük enflasyon ortamının kalıcı olarak tesis edilmesi halinde, ülke risk priminin düşmesi, dolarizasyon eğiliminin tersine dönmesi, finansman maliyetlerinin gerilemesi ve vadelerin uzaması yoluyla makroekonomik ve finansal istikrar sağlanacaktır.
35. Enflasyonun yüksek ve oynak olması, iktisadi birimlerin yatırım ve tüketim kararlarını alırken görelî fiyat değişimlerinin taşıdığı bilgi değerini azaltarak sağlıklı karar alabilmelerini güçleştirmektedir.

Fiyat istikrarı sağlanamadıkça, kaynaklar uzun vadede büyüme potansiyelini artıracak verimli alanlardan uzaklaşmaktadır. Enflasyon kaynaklı finansal oynaklık ve belirsizlik, firmaları sabit sermaye yatırımlarından ziyade finansal yatırımlara, hanehalklarını ise enflasyondan korunma saikiyle dolarizasyona ve daha fazla tüketime teşvik etmektedir. Bunun yanı sıra, yüksek enflasyon, hanehalklarının reel gelirlerinde düşüşe yol açarak satın alma güçlerini azaltmakta, gelir ve servet dağılımını bozarak refah kaybına neden olmaktadır.

- 36.** Enflasyon 2006-2016 yıllarını kapsayan dönemde, ortalama yüzde 8,3 etrafında nispeten istikrarlı bir seyir izlemiştir. 2017 yılından itibaren ise çift haneli düzeylere yükselmiş ve hedeflerden belirgin şekilde uzaklaşmıştır. Enflasyonun uzun bir süredir hedefin üzerinde yüksek ve oynak bir seyir izlemesi, beklenti oluşumunda tahmin ve hedeflerin çıpa olma işlevini zayıflatmakta ve enflasyon katılığının artmasına yol açmaktadır. Enflasyon beklentileri oluşturulurken geçmiş enflasyon veya döviz kuru gelişmelerine giderek daha fazla ağırlık verilmesi enflasyonu düşürmenin maliyetlerini artırmaktadır.
- 37.** Enflasyon beklentilerinin en kısa sürede orta vadeli hedeflerle uyumunun sağlanması, fiyatlama davranışları ve enflasyon görünümüne dair risklerin bertaraf edilmesi ve dezenflasyon sürecinin en kısa sürede başlaması için kritik önem arz etmektedir. Bu çerçevede, kalıcı fiyat istikrarının tesisi ve sürdürülebilir kılınması açısından başta para politikası olmak üzere tüm paydaşlarca ortak akla dayalı, kararlı ve azimli bir mücadele gerekmektedir.

1.3. 2021 Yılında Para Politikası

Enflasyon Hedeflemesi Çerçevesi ve 2021 Yılı Uygulaması

- 38.** TCMB, 2021 yılında enflasyon hedeflemesi rejimini tüm unsurlarıyla kararlı bir şekilde uygulayacaktır. Geçmiş dönem para politikası uygulamaları incelenmiş; 2006 yılında açık enflasyon hedeflemesi rejimine geçilirken ortaya konulan çerçeve ve iletişim politikalarının geliştirilerek 2021 yılında etkili bir şekilde uygulanması temel öncelik olarak belirlenmiştir.
- 39.** Enflasyon hedeflemesi uygulayan bir merkez bankasının araç bağımsızlığına sahip olması, uyguladığı para politikasının inandırıcılığı ve dolayısıyla başarısı için bir ön koşuldur. Bununla birlikte araç bağımsızlığı, hesap verme yükümlülüğünü de beraberinde getirmektedir. Diğer bir ifadeyle hesap verme yükümlülüğü bağımsızlık ilkesinin ayrılmaz bir unsuru, doğal bir sonucudur.
- 40.** Hükümetle birlikte belirlenen orta vadeli yüzde 5 enflasyon hedefi korunmuştur. TCMB bu hedefe varmada üzerine düşen sorumluluğun bilincinde olarak, hedef ufku içerisinde kararlı ve azimli bir tutum gösterecektir. Para politikası duruşu enflasyonu bu hedefe kademeli olarak yaklaştıracak şekilde oluşturulacaktır. Orta vadeli enflasyon hedefine yakınsarken, TCMB tarafından Enflasyon Raporlarında paylaşılan tahminler enflasyon beklentilerine yönelik referans oluşturacak ara hedef işlevi görecektir.
- 41.** Enflasyon hedeflemesi rejiminde merkez bankaları, para politikası aktarımının süresini dikkate alarak, orta vadeli bir perspektifle gelecekteki enflasyonu kontrol etmeye çalışmaktadır. Bu amaçla, mevcut uygulamada olduğu gibi, belirli zaman aralıklarıyla enflasyon tahminleri oluşturulmakta ve bu tahminler kamuoyuyla paylaşılmaktadır. İleriye dönük iktisadi kararlar alınırken merkez bankası tahminlerinin rehberlik etmesi nedeniyle, orta vadeli enflasyon hedefine yakınsarken beklentilerin daha etkin şekilde yönlendirilebilmesi için, orta vadeli dezenflasyon politikası altında oluşturulan ara hedef niteliğindeki tahminlerin önemi artmaktadır.
- 42.** TCMB'nin hesap verme yükümlülüğünün bir unsuru olan belirsizlik aralığı, önceki yıllarda olduğu gibi her iki yönde 2 yüzdelerlik puan olarak korunmuştur. Enflasyonun yıl içinde üçer aylık dönemlerin sonu itibarıyla yıl sonu hedefinden 2 yüzdelerlik puandan fazla farklılaşması durumunda, sapmaya yol açan nedenler ile hedefe ulaşılması için alınan ve alınması gereken önlemler Enflasyon Raporu aracılığıyla kamuoyuna açıklanacaktır. Gerçekleşen enflasyonun yıl sonunda belirsizlik aralığının dışında kalması durumunda ise Hükümet'e "Açık Mektup" yazılacaktır.
- 43.** Para politikası kararları fiyat istikrarı önceliği korunarak alınacaktır. 2021 yılında parasal duruşun sıklığı, enflasyonu etkileyen tüm unsurlar dikkate alınarak, enflasyonda kalıcı düşüşe ve fiyat istikrarına işaret eden güçlü göstergeler oluşana kadar kararlılıkla sürdürülecektir.

44. Para politikası kararları, enflasyon beklentileri, fiyatlama davranışları ve enflasyonu etkileyen diğer tüm unsurlardaki gelişmeler dikkate alınarak, enflasyonda kalıcı ve ikna edici bir düşüşü sağlayacak şekilde oluşturulacaktır.
45. TCMB'nin temel politika aracı bir hafta vadeli repo ihale faiz oranıdır. Gecelik faizlerde gün içi oynaklıkların sınırlandırılması amacıyla kullanılan faiz koridoru ile TCMB'nin nihai kredi mercii işlevini gören GLP, söz konusu fonksiyonları dışında para politikası aracı olarak kullanılmayacaktır. Zorunlu karşılıklar başta olmak üzere diğer tüm politika araçları da para politikasının etkinliğini artırmak ve makrofinansal riskleri sınırlamak amacıyla kararlılıkla kullanılacaktır.
46. Sıkı para politikası duruşu ve güçlü politika koordinasyonu neticesinde, para arzı ve kredi genişlemesi ile iç talebin ılımlı bir seyir izlemesi, cari işlemler ile dış finansman kaynaklı risklerin azalması ve döviz kuru kaynaklı etkiler dâhil birikimli maliyet etkilerinin hafiflemesine bağlı olarak enflasyon görünümünde iyileşme görülebilecektir.

Karar Alma Süreci ve İletişim Politikası

47. TCMB, karar alma süreçlerinde orta vadeli bir perspektifle, enflasyonu etkileyen tüm unsurları dikkate alan veri odaklı bir yaklaşım benimseyecektir. Bu çerçevede, manşet enflasyon, enflasyonun ana eğilimi ve fiyatlama davranışına ilişkin detaylı bir veri seti izlenmektedir. Uluslararası finansal koşullar, para ve kredi gelişmeleri, arz ve talep göstergeleri, maliyet unsurları, ekonominin çevrimsel durumu ve beklentiler gibi enflasyonun belirleyicilerine ilişkin kapsamlı analizler esas alınacaktır.
48. Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısı öncesindeki yedi günlük süre "sessiz dönem" olarak adlandırılmakta olup, bu süre içinde para politikasına yönelik dış iletişim yapılmamaktadır. Bu dönem içerisinde PPK toplantısına hazırlık amacıyla karar alma sürecine teknik girdi sağlayan birimler Para Politikası Kuruluna kapsamlı analiz ve değerlendirmeler yapmaktadır.
49. PPK, 2021 yılında, önceden açıklanan bir takvim çerçevesinde yılda 12 toplantı yapacaktır.¹ Para politikası kararı ile kısa gerekçesi, İngilizce çevirisi ile birlikte, toplantı ile aynı gün saat 14.00'te; PPK'nın ayrıntılı değerlendirmelerini içeren toplantı özeti ise toplantıyı takip eden beş iş günü içinde TCMB internet sayfasında yayımlanacaktır.
50. Para politikası iletişimi, şeffaflık, hesap verebilirlik ve öngörülebilirlik ilkeleri doğrultusunda güçlendirilecektir. Para politikasının temel iletişim araçları PPK duyuruları ve Enflasyon Raporu'dur. Enflasyon Raporu'nun yılda dört defa yayımlanmasına ve para politikası uygulamalarının kamuoyu ile iletişiminin etkin bir şekilde yapılabilmesi amacıyla bilgilendirme toplantılarıyla tanıtılmasına devam edilecektir.
51. TCMB'nin faaliyetleri ve para politikası uygulamaları hakkında Başkan tarafından, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna yılda iki defa sunum yapılmaya devam edilecektir. Ayrıca, Başkan tarafından diğer platformlarda yapılan sunum ve konuşmalar iletişim politikasının önemli bir bileşeni olmaya devam edecektir.
52. Finansal İstikrar Raporu, TCMB'nin bir diğer önemli iletişim aracıdır. Bunun yanı sıra, aylık enflasyon gelişmelerini alt kalemler itibarıyla özetleyen "Aylık Fiyat Gelişmeleri" raporu iletişim politikasının bir parçasını oluşturacaktır.
53. TCMB tarafından yayımlanan çalışma tebliğleri, ekonomi notları ve blog yazıları da TCMB'nin iletişim politikasının bir parçasını oluşturacaktır. Zorunlu karşılık düzenlemeleri, Türk lirası ve döviz likiditesi yönetimine ilişkin duyurular da operasyonel çerçeveye yönelik iletişimin bir parçası olacaktır.
54. Politika iletişiminde, PPK karar alma sürecindeki iktisadi tartışmalar ile kararlara temel oluşturan analiz, tahmin ve değerlendirmelere daha detaylı bir şekilde yer verilecektir. Enflasyon Raporlarında temel makro büyüklüklere ilişkin tahminler risk değerlendirmeleriyle birlikte paylaşılacak, politika kararlarının arka planındaki makro çerçeveye ilişkin bütüncül resmin iletişimi güçlendirilecektir.

¹ 2021 yılı toplantı ve rapor takvimi Ek 2'de yer almaktadır.

55. Yakın dönemde iletişim politikasının öncelikli hedeflerinden biri, fiyat istikrarının önemini ve bu doğrultuda uygulanan politikaların tüm paydaşlara anlatılması ve enflasyonla mücadele konusunda toplumsal bir farkındalık yaratılması olacaktır. TCMB bu kapsamda tüm iletişim araçlarını bütüncül bir yaklaşımla kullanacak ve tüm paydaşlara ulaşan kapsamlı bir iletişim planını uygulamaya koyacaktır.
56. İletişim alanında önceliklerden bir diğeri kritik paydaşlarla çift yönlü iletişimin artırılması olacaktır. Bu kapsamda, yatırımcılar, analistler ve ekonomistler ile belli bir takvim çerçevesinde yapılan teknik içerikli toplantılar devam edecektir. TCMB iletişiminin önemli hedef gruplarından olan basın, akademik çevreler ve genel kamuoyu ile iletişim etkin bir biçimde sürdürülecektir. Öte yandan reel sektör temsilcileri ve sivil toplum kuruluşları ile bir araya gelinerek politika çerçevesi ve makroekonomik görünüm hakkında bilgilendirmeler yapılacaktır.
57. Finansal okuryazarlık kapsamında farklı hedef kitlelerin temel ekonomi bilgisinin artırılması ve TCMB ile görevleri hakkında farkındalık yaratılmasını amaçlayan Herkes İçin Ekonomi girişimi kapsamındaki çalışmalar devam edecektir. Bu kapsamda ilköğretim, orta öğretim ve üniversite öğrencileri ile öğretmenler başta olmak üzere genel kamuoyuna enflasyonun maliyetleri, fiyat istikrarının önemi ve ekonominin temel kavramları ile ilgili bilgi verilecektir. Ayrıca araştırma yayınları, konferans ve eğitimler ile Bankanın kurumsal kapasitesini toplumla paylaşabileceği çeşitli çalışmalar yürütülecektir.
58. 2021 yılında dijital iletişim imkânlarından daha yoğun şekilde istifade edilecektir. Gelişen iletişim teknolojileri ve salgın nedeniyle paydaşlara ulaşmada dijital iletişim kanal ve araçları aktif şekilde kullanılacaktır. İnternet sitesi, sosyal medya hesapları, Merkezin Güncesi blog sayfası ve Herkes İçin Ekonomi mikrositesi gibi araçlar aktif bir şekilde kullanılacak, bu mecralar yalın, anlaşılabilir ve şeffaf iletişim çerçevesine katkı sağlama amacıyla yönetilecektir. Bunlara ek olarak yeni bir dijital iletişim aracı olarak bir podcast serisi hazırlanarak yayına alınacaktır.
59. TCMB, para politikası karar alma sürecine girdi teşkil eden bilgi setinin önemli parçaları olan mikro verileri ve saha bilgilerini analiz etmeye devam edecektir. Bu amaçla, reel sektör temsilcileriyle yapılan görüşmeler önümüzdeki dönemde de sürdürülecektir. Bu görüşmeler sektör temsilcileriyle etkili bir iletişim kurmak, konjoktüre ilişkin nitelikli ve zamanlı bilgiler edinmek, TCMB politika adımlarına ilişkin bilgilendirme yaparak ekonomi politikalarına ilişkin geribildirim ve firmaların kamudan beklentilerini almak açısından değer taşımaktadır. Benzer şekilde finans sektörü temsilcileriyle yapılan görüşmeler de devam edecektir.

1.4. Fiyat İstikrarı Yolunda Tamamlayıcı Unsurlar

60. Fiyat istikrarının sağlanması için, güçlü bir politika koordinasyonu ile tüm paydaşları içeren bütüncül bir yaklaşım zaruridir. Enflasyon hedeflerinin tüm paydaşlarca sahiplenilmesi ve fiyat istikrarı yolundaki çabaların ortak bir anlayışla toplumsal mutabakat içerisinde yürütülmesi, makro politikaların eşgüdüm içerisinde enflasyonda öngörülen düşüş patikasıyla uyumlu şekilde belirlenmesi, para politikası etkinliğini güçlendirecektir.
61. Enflasyonda kalıcı düşüşün sağlanabilmesi için maliye politikası duruşu ve para politikasıyla eşgüdümü büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede mali disiplinin kararlılıkla sürdürülmesi en önemli öncelik olarak önemini korumaktadır. Maliye politikası, kamu harcamaları, yönetilen/yönlendirilen fiyat ve vergi ayarlamaları, gelirler politikası ve kamu borçlanma stratejisi olmak üzere enflasyonu temelde dört kanaldan etkilemektedir.
62. Yönetilen/yönlendirilen fiyat ve vergi ayarlamaları ile gelirler politikasında geçmiş enflasyona endeksleme davranışının kırılması, enflasyon hedefleriyle uyumun gözetilmesi ve öngörülebilirliğin artırılması enflasyonla mücadelenin başarısı için anahtar bileşenlerdir.
63. Rekabete dayalı serbest piyasa mekanizmasının etkin işleyişi, makrofinansal istikrar ve dolayısıyla fiyat istikrarı için kritik önemdedir. Reel ve finansal piyasalarda fiyatların arz/talep dengesinde oluşması, buna yönelik olarak finansal istikrarı gözetken düzenleyici kurumların para politikasıyla eşgüdüm içerisinde faaliyet göstermesi parasal aktarımı destekleyecektir. Enflasyondaki katılık ve oynaklıkları azaltacak yapısal reformların hayata geçirilmesi, kalıcı fiyat istikrarının sağlanması açısından önem arz etmektedir.

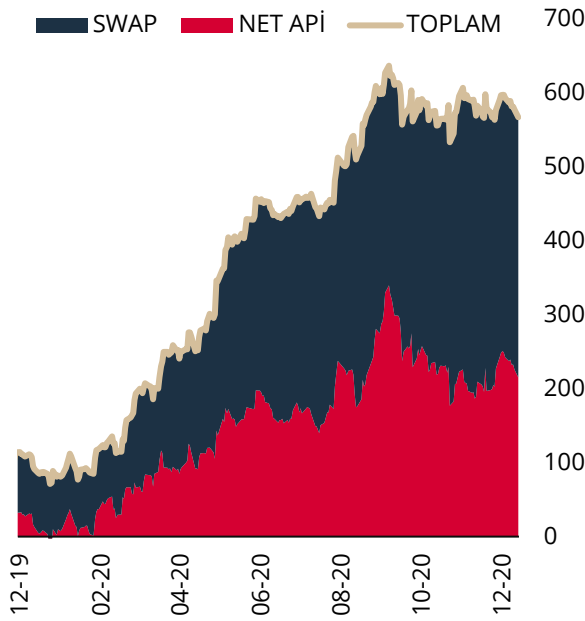
- 64.** Fiyat istikrarına odaklı para politikası ve güçlü politika koordinasyonu, makroekonomik istikrarın sağlanması ve sürdürülmesi için kritik önemdedir. TCMB, maliye politikası ve finansal politikalara ilişkin tüm göstergeleri, parasal aktarımın etkin işleyişi ve enflasyon görünümüne dair içerdiği bilgi açısından değerlendirecek ve politika duruşunu fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda kararlılıkla belirleyecektir.

2. Türk Lirası ve Döviz Likidite Yönetimi Genel Çerçevesi

2.1. 2020 Yılında TL ve Döviz Likiditesi Gelişmeleri

65. 14 Aralık 2020 itibarıyla sistemin fonlama ihtiyacı 567 milyar Türk lirası seviyesindedir (Grafik 2). Sistemin fonlama ihtiyacı 2019 yıl sonuna göre yaklaşık olarak 483 milyar TL yükselmiş olup söz konusu artışın temel belirleyicileri, emisyon hacmindeki yükseliş, TL karşılığı döviz ve altın işlemleri ile Hazine'nin net borçlanma tutarındaki artış olmuştur. Reeskont kredileri ve TCMB DİBS alımları ise sistemin fonlama ihtiyacını azaltan unsurlar olmuştur. Sistemin fonlama ihtiyacı, net Açık Piyasa İşlemleri (APİ) ile döviz ve altın karşılığı gerçekleştirilen swap işlemleriyle sağlanmaktadır. Bu kapsamda, 2019 yıl sonu itibarıyla 74 milyar TL olan swap işlem tutarı yaklaşık olarak 278 milyar TL artış göstererek 14 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 352 milyar TL seviyesine yükselmiştir. 2019 yıl sonu itibarıyla 9,9 milyar TL olan net APİ ise yaklaşık 205 milyar TL artış göstererek 14 Aralık 2020 tarihi itibarıyla 215 milyar TL seviyesine ulaşmıştır.
66. 2020 yılında TCMB, APİ çerçevesinde bir hafta vadeli repo miktar ihaleleri, Piyasa Yapıcı likidite imkânı, hedefli ilave likidite imkânı kapsamında yapılan repo miktar ihaleleri, bir ay vadeli geleneksel yöntemli repo ihaleleri, gecelik vadeli repo ve depo işlemleri ile GLP işlemleri yoluyla fonlama sağlamıştır (Grafik 3).

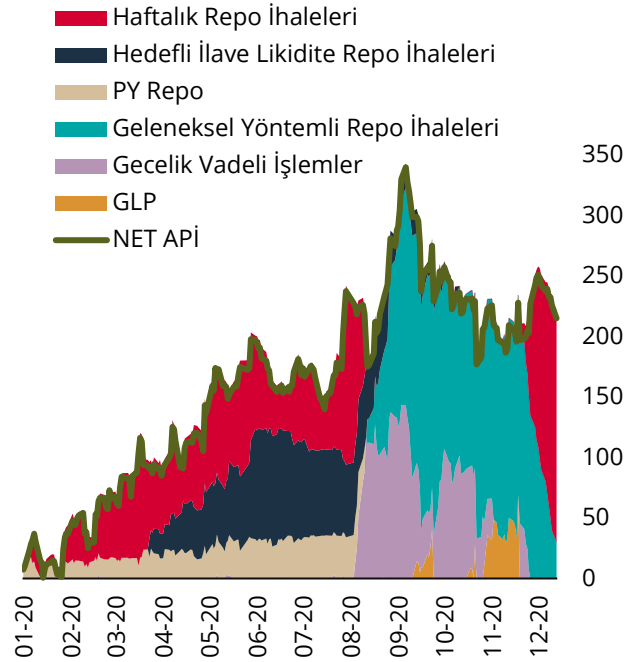
Grafik 2: TCMB Fonlaması
(Milyar TL)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 14 Aralık 2020

Grafik 3: 2020 Yılında APİ Fonlaması
(Milyar TL)

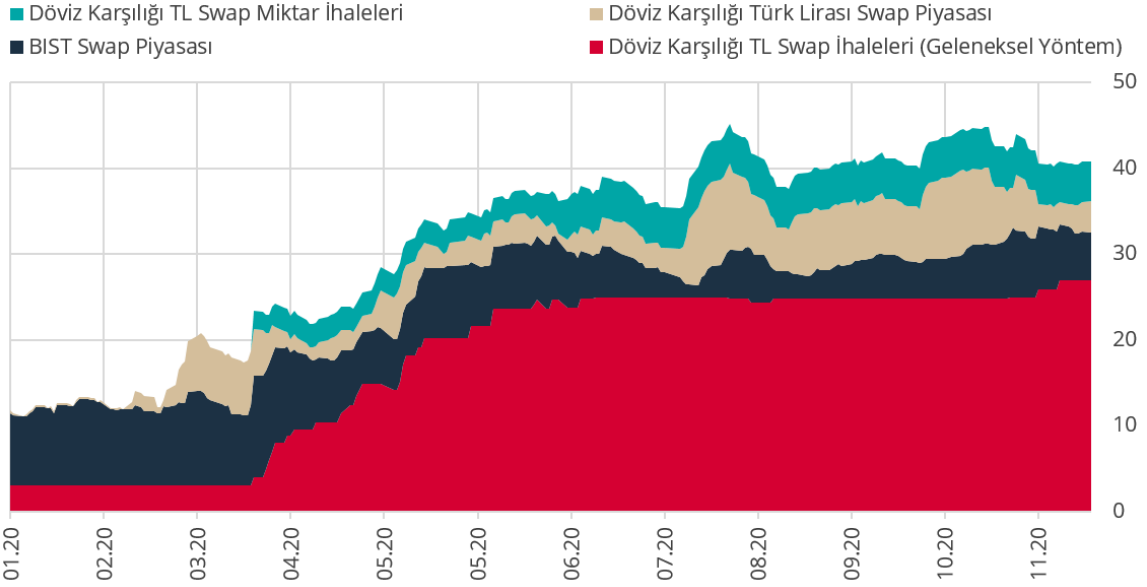
Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 14 Aralık 2020

67. BDDK tarafından yurt içi bankaların yurt dışı yerleşiklerle gerçekleştirdiği swap işlemlerine dair getirilen düzenleme sonrası bankaların TCMB swap imkân kullanımları artış göstermiştir. 2020 yılında bankaların vade ve likidite yönetimi kapsamında ihtiyaç ve talepleri dikkate alınarak TCMB bünyesinde gerçekleştirilen swap işlemlerinin limitleri yükseltilmiştir. 14 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kotasyon yöntemiyle gerçekleştirilen Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası'ndaki stok miktarı 3,6 milyar ABD doları, geleneksel ihale yöntemiyle gerçekleştirilen swap işlemleri kaynaklı stok miktarı ise 26,9 milyar ABD dolarıdır. TCMB, BIST Swap Piyasasında ABD doları ve euro para birimleri cinsinden para politikası faiz oranları ile uyumlu bir şekilde işlem gerçekleştirmeye 2020 yılında da

devam etmiştir. 14 Aralık 2020 tarihi itibarıyla BIST Swap Piyasası'ndaki TCMB taraflı swap işlem tutarı 5,6 milyar ABD doları seviyesindedir (Grafik 4).

Grafik 4: TCMB Taraflı Döviz Karşılığı TL İşlemleri
(Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB

Son Gözlem: 14 Aralık 2020

- 68.** Bankaların likidite yönetimindeki etkinliğin artırılması ve altın cinsi tasarrufların finansal sisteme dâhil edilmesine katkı sağlanması amacıyla 2019 yılında başlanan Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası ile Döviz Karşılığı Altın Swap Piyasası işlemlerine 2020 yılında devam edilmiştir. 14 Aralık 2020 tarihi itibarıyla kotasyon yöntemi ile gerçekleştirilen altın karşılığı Türk lirası swap piyasası işlem tutarı net 36,2 ton, döviz karşılığı altın swap piyasası işlem tutarı yaklaşık net 43,8 ton ve Türk lirası karşılığı altın swap ihale stok miktarı net 52,3 ton seviyesindedir.
- 69.** 2020 yılı Para ve Kur Politikası metninde 2020 yılı için TCMB analitik bilanço aktif toplamının azami yüzde 5'i olarak belirlenmiş olan APİ portföyü nominal büyüklüğü, 17 Nisan 2020 tarihinde, TCMB analitik bilanço aktif toplamının azami yüzde 10'u olarak güncellenmiştir. Bu kapsamda, 2020 yılında TCMB tarafından geleneksel ihale yöntemi ile nominal 45,9 milyar TL ve Piyasa Yapıcı bankalardan miktar ihalesi yöntemi ile nominal 7,6 milyar TL olmak üzere toplamda nominal 53,5 milyar TL büyüklüğünde doğrudan DİBS alımı gerçekleştirilmiştir (Tablo 2).
- 70.** Ayrıca, Piyasa Yapıcı bankalara, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan satın aldıkları DİBS'leri TCMB'ye satma imkânı tanınmıştır. Bu imkân kapsamında TCMB tarafından alım yapılan kıymet miktarı nominal 12,2 milyar TL, piyasa değeri olarak ise 20,7 milyar TL seviyesindedir. Gerçekleştirilen alımlar ve 2020 yılında itfası gelen kıymetler netleştirildiğinde TCMB APİ portföyü nominal büyüklüğü İşsizlik Sigortası Fonu'ndan bankalar aracılığıyla alınan kıymetler dâhil 79,9 milyar TL'dir.

Tablo 2. TCMB Doğrudan DİBS Alımları

(Milyar TL)

Doğrudan Alımlar 2020	Nominal Değeri	Alımlarla Piyasaya Verilen TL Tutarı*	Piyasa Değeri**
A. Geleneksel İhale ile Doğrudan Alımlar 2020 (İSF Alımları Hariç)	45,9	47,9	45,6
B. Piyasa Yapıcı Bankalardan Miktar İhalesi ile Doğrudan Alımlar 2020 (İSF Alımları Hariç)	7,6	8,0	7,5
C. Doğrudan Alımlar 2020 (İSF Alımları Hariç, A+B)	53,5	55,9	53,1
D. Portföy Büyüklüğü (İSF Alımları Hariç)	67,7		66,6
F. İSF Alımları	12,2	20,7	21,9
G. Toplam (D+F)	79,9		88,5

* Alım tarihinde piyasaya sağlanan TL likidite tutarını göstermektedir.

** TCMB API portföyünde yer alan DİBS'lerin 14 Aralık 2020 tarihindeki Resmi Gazete fiyatlarıyla hesaplanmış değerini göstermektedir.

- 71.** TCMB, 31 Ağustos 2018 tarihinde başladığı BIST nezdinde faaliyet gösteren Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda (VİOP) TL uzlaşmalı vadeli döviz işlemlerine, piyasa koşullarına bağlı olarak 2020 yılında da devam etmiştir. Bu kapsamda, 14 Aralık 2020 tarihi itibarıyla VİOP nezdindeki kısa pozisyon tutarı 2,0 milyar ABD doları seviyesindedir.
- 72.** 14 Aralık 2020 itibarıyla döviz üzerinden düzenlenen senetlerin reeskonta kabulü suretiyle ihracatçılar ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde bulunan firmalara TL olarak kullandırılan reeskont kredisi kullanımı 21,6 milyar ABD doları, reeskont kredilerinin TCMB döviz rezervlerine katkısı ise 22,5 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 14 Aralık 2020 itibarıyla enerji ithalatçısı kamu iktisadi teşebbüslerinin 5,95 milyar ABD doları tutarındaki döviz talebi TCMB tarafından karşılanmıştır.

2.2. 2021 Yılında TL ve Döviz Likiditesi Yönetimi

- 73.** TCMB 2021 yılında fiyat istikrarı hedefi doğrultusunda parasal aktarım mekanizmasının sağlıklı işleyişini sağlamak ve makrofinansal istikrara ilişkin riskleri sınırlamak amacıyla TL ve döviz likidite araçlarını etkin olarak kullanacaktır.

2021 Yılında TL Likidite Yönetimi Çerçevesi

- 74.** TCMB'nin temel politika aracı bir hafta vadeli repo miktar ihaleleridir. Türk lirası likidite yönetiminde;
- Günlük repo ihale miktarı belirlenirken ikincil piyasa gecelik faiz oranları ortalamasının politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı civarında oluşması,

- Uygulanan likidite yönetimi stratejisi ile uyumlu şekilde para piyasalarının etkin ve istikrarlı çalışması,
- Kullanılan araçların para politikasının etkinliğini desteklemesi ve
- Ödeme sistemlerinin kesintisiz çalışmasının temini

hedeflenecektir. Bu hedeflere ulaşmak ve para politikasının etkinliğini artırmak için likidite yönetimi genel çerçevesi belirlenirken, piyasadaki likidite düzeyi ve likiditenin sistem içindeki dağılımı da dikkate alınacaktır.

- 75.** Likiditenin haftanın günlerine dengeli dağılımının sağlanması amacıyla gerekli görülen günlerde vadeleri 5-12 gün arasında olmak kaydıyla farklı vadelerde birden fazla repo ihalesi açılmaya devam edilebilecektir. Likiditede öngörülemeyen nedenlerle sıkışıklık ortaya çıkması halinde 13.00-16.00 saatleri arasında haftalık vadede miktar yöntemiyle gün içi repo ihalesi yapılabilecektir.
- 76.** Mevcut durumda TCMB APİ portföy nominal büyüklüğü (İşsizlik Sigortası Fonu'ndan bankalar aracılığıyla alınan DİBS'ler dâhil) 79,9 milyar TL tutarındadır. 2021 yılı para politikası duruşuyla uyumlu olarak, TCMB APİ portföyünde itfa edilecek 16,1 milyar TL nominal tutarlı kıymet için alım yapılmaması ve tüm kıymetler dâhil olmak üzere yıl sonu itibarıyla TCMB APİ portföy büyüklüğünün azami nominal 64 milyar TL seviyesini geçmemesi öngörülmektedir.
- 77.** TCMB zorunlu karşılık oranlarını fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda sade bir çerçevede parasal duruşunu ve parasal aktarım mekanizmasını destekleyici bir araç olarak kullanacaktır.

2021 Yılında Döviz Likiditesi Yönetimi Çerçevesi

- 78.** Dalgalı döviz kuru rejimi devam edecek, kurlar serbest piyasa koşullarında arz ve talep dengesine göre oluşacaktır. TCMB'nin nominal ya da reel bir kur hedefi bulunmamaktadır. TCMB kurların düzeyini ya da yönünü belirleme amaçlı döviz alım ya da satım işlemi yapmayacaktır. Döviz arz ve talebini belirleyen temel unsurlar uygulanan para ve maliye politikaları, cari denge ve sermaye hareketleri ile ekonomik güven ve beklentilerdir. Öte yandan, döviz piyasasının sağlıklı çalışması amacıyla döviz arz ve talep gelişmeleri yakından takip edilecektir. TCMB kurlarda ekonomik temellerden kopuk aşırı dalgalanma görüldüğünde alım ya da satış yönünde müdahalelerde bulunabilecektir.
- 79.** Para politikasının etkinliği ve finansal istikrar açısından döviz rezervlerinin güçlendirilmesi amaçlanacaktır. Yabancı para reeskont kredi dönüşleri döviz rezervlerine katkı vermeye devam edecektir. 2021 yılında reeskont kredisi kullanımının 21 milyar ABD doları ve yıl içi kredi geri dönüşlerinin rezerv katkısının da 21 milyar ABD doları düzeyinde olacağı öngörülmektedir. Piyasadaki döviz arzının döviz talebine göre güçlü ve istikrarlı şekilde yükseldiği dönemlerde, TCMB kuralları önceden açıklanmış bir plan dâhilinde, dalgalı kur rejimi ile uyumlu olmak kaydıyla, şeffaf yöntemlerle döviz alım ihaleleri düzenleyebilecektir. Bu doğrultuda, cari işlemler dengesi ve finans hesabındaki gelişmeler ile ters dolarizasyon süreci yakından takip edilecektir. Sermaye girişlerinin istikrarlı ve güçlü bir hale gelmesi, yerleşiklerin dolarizasyon eğiliminin tersine dönmesi, döviz alım ihalelerine başlamak için önemli bir gösterge olacaktır.
- 80.** Enerji ithalatçısı kamu iktisadi teşebbüslerinin döviz ihtiyacının gerekli görülen kısmı Hazine ve Maliye Bakanlığı ile TCMB tarafından piyasa koşullarına göre doğrudan karşılanabilecektir. Bu kapsamda piyasa şartları elverdiği sürece döviz satım tutarı kademeli olarak azaltılabilecektir.
- 81.** Piyasa koşullarına bağlı olarak, BIST VİOP nezdindeki Türk lirası uzlaşmalı vadeli döviz işlemlerine devam edilebilecektir.
- 82.** TCMB, bankaların TL ve döviz likidite yönetimlerine katkıda bulunmak amacıyla swap işlemlerine devam edecektir. Haftalık vadede altın ve döviz karşılığı TL kotasyon swap işlemleri, BIST Swap Piyasası işlemleri ve geleneksel yöntemli swap ihaleleri 2021 yılı boyunca bankaların ihtiyaçları çerçevesinde kullanılacaktır. TCMB tarafı kotasyon swap ve BIST Swap Piyasası işlemlerinde TL faizi olarak bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı geçerli olacaktır. Bankalara sağlanan swap imkânı kullanımının, yıl içerisinde piyasa şartlarına göre kademeli olarak azalabileceği öngörülmektedir.

83. 2021 yılında TCMB, bankaların altın likidite yönetimlerine katkıda bulunmak amacıyla kendi bünyesindeki spot piyasada döviz karşılığı altın alım ve satım işlemlerine ve BIST Kıymetli Madenler ve Taşlar Piyasası'ndaki işlemlere devam edebilecektir. Ayrıca, bankalarla Türk lirası ve döviz karşılığı altın kotasyon swap işlemlerini, altın karşılığı Türk lirası swap ihalelerini ve lokasyon swap işlemlerini 2021 yılında kullanabilecektir.
84. TCMB ile döviz piyasalarında işlem yapmaya yetkili bankalar arasında gerçekleştirilen döviz karşılığı efektif işlemlerine 2021 yılında devam edilecektir.
85. TCMB nezdindeki Döviz Depo Piyasasında bankalara toplam yaklaşık 50 milyar ABD doları limit ile bir hafta ve bir ay vadeli döviz likiditesi imkânı sağlanmaya devam edilecektir.
86. Bankalar kendilerine tanınan limitler çerçevesinde TCMB'ye üç aya varan çeşitli vadelerde teminat döviz deposu veya altın deposu getirebilecektir.

Ek 1: 2020 Yılında Atılan Politika Adımları

Duyuru Tarihi	Politika Adımı
9 Aralık 2019	Türk lirası zorunlu karşılık oranları ve zorunlu karşılıklara ödenecek faiz/nema oranları reel nakdi kredi stok değerlerinin son 3 ay ortalaması dikkate alınarak hesaplanan reel kredi büyümesi ile ilişkilendirilmiştir. Buna göre yıllık reel kredi büyüme oranı yüzde 15'in üzerinde olan bankaların; 2 yıl ve daha uzun vadeli ticari krediler ile 5 yıl ve daha uzun vadeli konut kredileri reel değişimlerinin tamamı büyüme oranı formülünün pay kısmından düşülerek hesaplanan uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 15'in altında olması ve yıllık reel kredi büyüme oranı yüzde 15'in altında olan bankaların; 5 yıl ve daha uzun vadeli konut kredileri dışında kalan bireysel kredi reel değişiminin yüzde 50'si büyüme oranı formülünün pay kısmından düşülerek hesaplanan uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 5'in üzerinde olması durumunda zorunlu karşılık teşviklerinden yararlanabilmesine karar verilmiştir.
28 Aralık 2019	Yabancı para mevduat/katılım fonlarına uygulanan zorunlu karşılık oranlarının tüm vade dilimlerinde 200 baz puan artırılmasına, yıllık reel kredi büyüme koşullarını sağlayan bankalarda söz konusu oranların 200 baz puan daha düşük uygulanmasına karar verilmiştir.
2 Ocak 2020	Bankamız nezdindeki zorunlu karşılık ve ihbarlı döviz mevduat hesaplarında; - ABD doları olarak tutulan döviz tutarlarının ABD doları cinsinden mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç) yükümlülükleri için tutulması gereken tutara kadar olan kısmı üzerinden yıllık yüzde 2,5 oranında, - Euro ve ABD doları olarak tutulan döviz tutarlarının ABD doları dışındaki dövizler cinsinden mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç) yükümlülükleri için tutulması gereken tutara kadar olan kısmı üzerinden yıllık yüzde 0,25 oranında komisyon uygulanmasına karar verilmiştir.
16 Ocak 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 12'den yüzde 11,25'e indirilmesine karar verilmiştir.
17 Ocak 2020	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 12,00'den yüzde 11,25'e indirilmiştir.
18 Ocak 2020	Rezerv Opsiyon Mekanizması kapsamında; Türk lirası zorunlu karşılıkların standart altın cinsinden tesis edilebilmesi imkânı azami oranının yüzde 30'dan yüzde 20'ye indirilmesine ayrıca, Türk lirası zorunlu karşılıkların kaynağı yurt içi yerleşiklerden toplanan işlenmiş veya hurda altın olan standart altın cinsinden tesis edilebilmesi imkânı azami oranının yüzde 10'dan yüzde 15'e yükseltilmesine karar verilmiştir.
24 Ocak 2020	BİST nezdindeki Bankamız hesabı altında banka bazında serbest altın depo hesaplarının açılmasına karar verilmiştir.
19 Şubat 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 11,25'ten yüzde 10,75'e indirilmesine karar verilmiştir.
20 Şubat 2020	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 11,25'ten yüzde 10,75'e indirilmiştir.
25 Şubat 2020	Geleneksel ihale (çoklu fiyat) yöntemiyle gerçekleştirilen Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap ihaleleri için belirlenen vadesi gelmemiş toplam swap işlem miktarının kullanılmayan kısmının, bankaların Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası işlem limitlerine aktarılmasına ve dağıtılacak tutarın bankaların Döviz ve Efektif Piyasaları işlem limitleri oranınca dağıtılmasına karar verilmiştir.

2 gün vadeli teminat döviz depo imkânı getirilmiştir. Söz konusu vadedeki teminat döviz depo alım faiz oranı diğer vadelere paralel olarak ABD doları için yüzde 1,50, euro için yüzde 0 olarak belirlenmiştir.

4 Mart 2020

Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ABD doları faiz oranı yüzde 1,50'den yüzde 1,00'e indirilmiştir. Döviz Karşılığı Altın Swap Piyasasında ABD doları faiz oranı alım yönlü işlemlerde yüzde 1,75'ten yüzde 1,25'e, satım yönlü işlemlerde ise yüzde 1,50'den yüzde 1,00'e indirilmiştir.

Teminat döviz depo alım faiz oranı ABD doları için yüzde 1,50'den yüzde 1,00'e indirilmiştir. Döviz depo satım oranları ABD doları için 1 hafta vadede yüzde 3,50'den yüzde 3,00'e, 1 ay vadede ise yüzde 4,25'ten yüzde 3,75'e indirilmiştir.

7 Mart 2020

Zorunlu karşılık düzenlemesiyle, yıllık reel kredi büyüme oranı % 15'in üzerinde olan bankalar için; selektif sektörlerde kullanılan 2 yıldan uzun vadeli krediler ile 5 yıl ve daha uzun vadeli konut kredileri reel değişimlerinin tamamı büyüme oranı formülünün pay kısmından düşülerek hesaplanan uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 15'in altında olması, yıllık reel kredi büyüme oranı %15'in altında olan bankalar için ise; 5 yıl ve daha uzun vadeli konut kredileri dışında kalan bireysel kredi reel değişiminin %75'i ve yabancı para nakdi kredilerin erken kapatılması veya vadesinden önce yapılandırılması amacıyla 9 Mart 2020 tarihinden itibaren kullanılan Türk lirası kredilerin tamamı büyüme oranı formülünün pay kısmından düşülerek hesaplanan uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 5'in üzerinde olması durumunda zorunlu karşılık teşviklerinden yararlanılabilmesine karar verilmiştir.

10 Mart 2020

Türk lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara uygulanacak faiz/nema oranı yıllık reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankalar için yüzde 10'dan yüzde 8'e indirilmiş, koşulları sağlamayan bankalar için yüzde 0 olan oranda değişiklik yapılmamıştır.

16 Mart 2020

Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ABD doları faiz oranı yüzde 1,00'den yüzde 0'a indirilmiştir. Döviz Karşılığı Altın Swap Piyasasında ABD doları faiz oranı alım yönlü işlemlerde yüzde 1,25'ten yüzde 0,25'e, satım yönlü işlemlerde ise yüzde 1,00'den yüzde 0'a indirilmiştir.

Teminat döviz depo alım faiz oranı ABD doları için yüzde 1,00'den yüzde 0'a indirilmiştir. Döviz depo satım oranları ABD doları için 1 hafta vadede yüzde 3,00'den yüzde 2,50'ye, 1 ay vadede ise yüzde 3,75'ten yüzde 3,25'e indirilmiştir.

Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 10,75'ten yüzde 9,75'e indirilmesine karar verilmiştir.

Koronavirüs (Covid-19) salgınının küresel çapta yarattığı belirsizliğin Türkiye ekonomisi üzerindeki olası olumsuz etkilerinin sınırlandırılması amacıyla;

- Piyasa Yapıcılığı sisteminin desteklenmesi amacıyla Piyasa Yapıcı bankalara APİ çerçevesinde tanınan likidite imkânına ilişkin limitler artırılmıştır.

- 1, 3 ve 6 ay vadeli olarak geleneksel yöntemle euro ve altın karşılığı swap ihalelerinin de açılacağı duyurulmuştur.

17 Mart 2020

- Zorunlu karşılıklar uygulamasında reel kredi büyüme koşullarını sağlayan bankalar için yabancı para zorunlu karşılık oranları tüm yükümlülük türlerinde ve tüm vade dilimlerinde 500 baz puan indirilmiştir.

- Reel sektöre kredi akışının kesintisiz devamını teminen bankalara hedefli ilave likidite imkânları tanınmıştır.

- Bu çerçevede, 91 gün vadeye kadar repo ihaleleri yoluyla TCMB politika faiz oranı olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının 150 baz puan altında faiz oranıyla miktar ihalesi yöntemiyle Türk lirası likidite sağlanacağı; miktar ihalesi yöntemiyle TCMB politika faiz oranı olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının 100 baz puan altında faiz oranıyla 1 yıl vadeli ABD doları, euro veya altın karşılığı Türk lirası swap ihaleleri düzenleneceği açıklanmıştır.

- Küresel ekonomik belirsizlikler ile uluslararası ticarete yaşanan güçlüklerin reel sektör firmaları üzerindeki olası etkilerinin hafifletilmesi amacıyla ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerine yönelik 18 Mart 2020 tarihinden 30 Haziran 2020 tarihine kadar vadesi gelecek reeskont kredisi geri ödemelerine 90 güne kadar vade uzatım imkânı tanınmıştır. Hâlihazırda kredi taahhüdü açık olan reeskont kredileri ile 18 Mart 2020 tarihinden 30 Haziran 2020 tarihine kadar kullanılacak reeskont kredilerine 12 ay ek taahhüt kapama süresi verilmiş, böylece bu kredilerin taahhüt kapatma süresi 24 aydan 36 aya çıkartılmıştır. Ek olarak, reeskont kredisi azami vadeleri, 20 Mart 2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, kısa vadeli kullanımlar için 120 günden 240 güne, daha uzun vadeli kullanımlar için ise 720 güne çıkartılmıştır.

18 Mart 2020

Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 10,75'ten yüzde 9,75'e indirilmiştir.

31 Mart 2020

Koronavirüs (Covid-19) salgınının küresel çapta yarattığı belirsizliğin Türkiye ekonomisi üzerindeki olumsuz etkilerinin sınırlandırılması amacıyla (i) DİBS piyasası likiditesinin desteklenmesi yoluyla parasal aktarım mekanizmasının güçlendirilmesine (ii) bankaların Türk lirası ve yabancı para likidite yönetimlerinde esnekliğin artırılmasına (iii) reel sektöre kredi akışının kesintisiz devamının sağlanmasına ve salgın nedeniyle etkilenen mal ve hizmet ihracatçısı firmaların KOBİ odaklı yaklaşımla geniş kapsamda desteklenmesine yönelik aşağıdaki ilave tedbirler alınmıştır.

- 2020 yılı Para ve Kur Politikası metninde belirlenmiş limitler çerçevesinde yürütülen APİ portföyü doğrudan alım işlemleri önden yüklemeli olarak gerçekleştirilebileceği belirtilmiştir.

- Geçici bir süre için, Piyasa Yapıcı bankalara, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan satın aldıkları DİBS'leri TCMB tarafından belirlenen koşullar ve tutarlar dâhilinde TCMB'ye satma veya Piyasa Yapıcılığı sistemi kapsamında APİ çerçevesinde tanınan likidite imkânını belirli oranlar dâhilinde artırma olanakları sağlanmıştır.

- TCMB bünyesinde gerçekleştirilen Türk lirası ve döviz işlemleri çerçevesinde Varlığa Dayalı Menkul Kıymet ile İpotek Teminatlı Menkul Kıymetlerin teminat havuzuna dâhil edilmesine karar verilmiştir.

- Reel sektöre kredi akışının kesintisiz sürmesi amacıyla yürürlüğe konulan hedefli ilave likidite imkânlarında limitler artırılmıştır. TCMB politika faiz oranı olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranınının 125 baz puan altında faiz oranı üzerinden ABD doları, euro veya altın karşılığı 6 ay vadeli döviz karşılığı Türk lirası swap ihaleleriyle Türk lirası likidite sağlanabileceği açıklanmıştır.

- Mal ve hizmet ihracatçısı firmaların finansmana erişimlerini kolaylaştırmak ve istihdam sürekliliğini desteklemek amacıyla Türk lirası cinsi ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredisi kullandırılmasına karar verilmiştir.

3 Nisan 2020

Geleneksel (çoklu fiyat) yöntemiyle gerçekleştirilen Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap ihalesinde vadesi gelmemiş toplam swap işlem miktarı Döviz ve Efektif Piyasaları işlem limitlerinin yüzde 20'sinden yüzde 30'una yükseltilmiştir.

17 Nisan 2020

APİ portföyü nominal büyüklüğünün TCMB analitik bilanço aktif toplamına oranı, azami yüzde 10 olarak güncellenmiştir.

Piyasa Yapıcı bankalara tanınan TCMB'ye doğrudan DİBS satım imkânına ilişkin limitlerin, repo işlem limitlerinden bağımsız olarak uygulanmasına karar verilmiş ve Piyasa Yapıcı bankalara repo işlem limitlerine eşit büyüklükte DİBS satım limiti tanımlanmıştır.

21 Nisan 2020

Döviz Karşılığı TL Swap Piyasasında vadesi gelmemiş toplam swap işlem miktarı Döviz ve Efektif Piyasaları işlem limitlerinin yüzde 20'sinden yüzde 30'una çıkarılmıştır.

22 Nisan 2020

Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranınının yüzde 9,75'ten yüzde 8,75'e indirilmesine karar verilmiştir.

24 Nisan 2020

Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 9,75'ten yüzde 8,75'e indirilmiştir.

5 Mayıs 2020	Geleneksel (çoklu fiyat) yöntemle gerçekleştirilen Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap ihalesinde vadesi gelmemiş toplam swap işlem miktarı Döviz ve Efektif Piyasaları işlem limitlerinin yüzde 30'undan yüzde 40'ına çıkarılmıştır.
20 Mayıs 2020	TCMB ve Katar Merkez Bankası arasında 17 Ağustos 2018 tarihinde imzalanan ikili para takası (swap) anlaşmasının tutarı 5 milyar ABD doları karşılığı Türk lirası ve Katar riyalinden 15 milyar ABD doları karşılığı Türk lirası ve Katar riyaline yükseltilmiştir.
21 Mayıs 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 8,75'ten yüzde 8,25'e indirilmesine karar verilmiştir. Geleneksel (çoklu fiyat) yöntemiyle Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap ihalesinde vadesi gelmemiş toplam swap işlem miktarı Döviz ve Efektif Piyasaları işlem limitlerinin yüzde 40'ından yüzde 50'sine çıkarılmıştır.
22 Mayıs 2020	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 8,75'ten yüzde 8,25'e indirilmiştir.
5 Haziran 2020	Yatırım taahhütlü avans kredilerinin (i) verimliliği yüksek, ithalatı azaltan ve ihracatı destekleyen yatırımların teşvik edilmesi, (ii) dışa bağımlılığın ve cari açık sorununun azaltılması ve (iii) sürdürülebilir büyümenin desteklenmesi amacıyla, ilk aşamada Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası aracılığı ile azami 10 yıl vadeli, TCMB politika faiz oranı olan bir hafta vadeli repo faiz oranının 150 baz puan altında sabit faizli ve firma başına azami 400 milyon Türk lirası ile sınırlı olarak kullanılacağı duyurulmuştur.
19 Haziran 2020	TCMB ile Çin Halk Cumhuriyeti Merkez Bankası arasında 2019 yılında yenilenen swap (para takası) anlaşması çerçevesinde Çin Yuanı (CNY) fonlamanın ilk kullanımları yapılmıştır.
20 Haziran 2020	Yıllık reel kredi büyüme oranı yüzde 15'in üzerinde olan bankaların zorunlu karşılık teşviklerinden faydalanabilmeleri için sağlamaları gereken uyarlanmış reel kredi büyüme oranının yüzde 15'ten küçük olma koşulunun, yılsonuna kadar uygulanmamasına karar verilmiştir.
25 Haziran 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 8,25 düzeyinde sabit tutulmasına karar verilmiştir.
6 Temmuz 2020	Türk lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara uygulanacak faiz/nema oranı yıllık reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankalar için yüzde 8'den yüzde 7'ye indirilmiş, koşulları sağlayamayan bankalar için yüzde 0 olan oranda değişiklik yapılmamıştır.
18 Temmuz 2020	Yabancı para zorunlu karşılık oranları, tüm bankalar için tüm yükümlülük türlerinde ve vade dilimlerinde 300 baz puan artırılmıştır.
23 Temmuz 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 8,25 düzeyinde sabit tutulmasına karar verilmiştir.
7 Ağustos 2020	10 Ağustos 2020 tarihinden geçerli olmak üzere Piyasa Yapıcı bankalara APİ çerçevesinde tanınan likidite imkân limitleri yarıya düşürülmüştür.
11 Ağustos 2020	12 Ağustos 2020 tarihinden geçerli olmak üzere Piyasa Yapıcı bankalara APİ çerçevesinde tanınan likidite imkân limitleri sıfırlanmıştır.
17 Ağustos 2020	Likidite yönetimi kapsamında atılan sıkılaştırma adımları çerçevesinde geleneksel yöntemli repo ihalesi açılmaya başlanmıştır.
18 Ağustos 2020	TCMB bünyesinde faaliyette bulunan Bankalararası Para Piyasası'nda bankaların borç alabilme limitleri, 19 Ağustos 2020 tarihinden geçerli olmak üzere gecelik vadede yapılan işlemler için yarıya düşürülmüştür.
20 Ağustos 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 8,25 düzeyinde sabit tutulmasına karar verilmiştir.

20 Ağustos 2020	Reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankaların yabancı para zorunlu karşılık oranlarının, tüm vade dilimlerinde geçerli olmak üzere, kıymetli maden depo hesapları için 700 baz puan, diğer tüm yabancı para yükümlülükleri için ise 200 baz puan artırılmasına; Türk lirası zorunlu karşılık oranlarının ise 6 aya kadar vadeli tüm mevduat/katılım fonu yükümlülükleri ve 1 yıla kadar vadeli diğer yükümlülükleri için 200 baz puan, 3 yıla kadar vadeli diğer yükümlülükleri için ise 150 baz puan artırılmasına karar verilmiştir.
21 Ağustos 2020	Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasasında vadesi gelmemiş toplam altın swap miktarı 112 tondan 116 tona yükseltilmiştir.
21 Ağustos 2020	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 8,25'ten yüzde 9,75'e çıkarılmıştır.
14 Eylül 2020	Yurt içi bankalarla yapılan altın lokasyon swap işlemlerinde, yurt dışı saklama merkezine teslim edilen altının Türk lirası karşılığı üzerinden tahsil edilen komisyon oranı onbinde 5'ten 0'a indirilmiştir.
24 Eylül 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 8,25'ten yüzde 10,25'e yükseltilmesine karar verilmiştir.
25 Eylül 2020	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 9,75'ten yüzde 10,25'e çıkarılmıştır.
9 Ekim 2020	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 10,25'ten yüzde 11,75'e çıkarılmıştır.
12 Ekim 2020	Türk lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara uygulanacak faiz/nema oranı yıllık reel kredi büyümesi koşullarını sağlayan bankalar için yüzde 7'den yüzde 9'a, koşulları sağlayamayan bankalar için yüzde 0'dan yüzde 2'ye yükseltilmiştir. Ayrıca, Bankamız nezdindeki zorunlu karşılık ve ihbarlı döviz mevduat hesaplarında döviz olarak tutulan tutarlar ile ilgili olarak; - ABD doları olarak tutulan döviz tutarlarının ABD doları cinsinden mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç) yükümlülükleri için tutulması gereken tutara kadar olan kısmı üzerinden alınan komisyon oranı yıllık yüzde 1,25 seviyesine, - Euro ve ABD doları olarak tutulan döviz tutarlarının ABD doları dışındaki dövizler cinsinden mevduat/katılım fonu (yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonu hariç) yükümlülükleri için tutulması gereken tutara kadar olan kısmı üzerinden alınan komisyon oranı yıllık yüzde 0,125 seviyesine indirilmiştir.
22 Ekim 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 10,25 düzeyinde sabit tutulmasına ve GLP işlemlerinde uygulanacak TCMB borç verme faiz oranı ile gecelik borç verme faiz oranı arasındaki farkın 300 baz puan olarak belirlenmesine karar verilmiştir.
2 Kasım 2020	3 Kasım 2020 tarihinden geçerli olmak üzere, TCMB bünyesinde faaliyette bulunan Bankalararası Para Piyasası'nda bankaların borç alabilme limitleri sıfırlanmış, API kapsamında Türk lirası cinsi kira sertifikaları karşılığında kotasyon yöntemiyle gerçekleştirilen gecelik vadeli repo işlemleri durdurulmuştur.
3 Kasım 2020	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 11,75'ten yüzde 13,25'e çıkarılmıştır.
19 Kasım 2020	Politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 10,25'ten yüzde 15'e yükseltilmesine ve tüm fonlamanın temel politika aracı olan bir hafta vadeli repo faiz oranı üzerinden yapılmasına karar verilmiştir.
20 Kasım 2020	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasası ve Türk Lirası Karşılığı Altın Swap Piyasası Türk lirası faiz oranı yüzde 13,25'ten yüzde 15,00'e çıkarılmıştır.

25 Kasım 2020	Geleneksel (çoklu fiyat) yöntemiyle gerçekleştirilen Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap ihalesinde vadesi gelmemiş toplam swap işlem miktarı Döviz ve Efektif Piyasaları işlem limitlerinin yüzde 50'sinden yüzde 60'ına yükseltilmiştir.
27 Kasım 2020	Reel kredi büyümesine göre farklılaşan zorunlu karşılık oranları ve faiz/nema oranları uygulamasının yürürlükten kaldırılmasına ve zorunlu karşılık oranlarının ve faiz/nema oranlarının tüm bankalar için aynı oranlar üzerinden uygulanacak şekilde yeniden belirlenmesine, Türk lirası cinsinden tesis edilen zorunlu karşılıklara uygulanacak faiz/nema oranının tüm bankalar için yüzde 12 olarak belirlenmesine, ABD doları cinsinden mevduat/katılım fonu yükümlülükleri için tesis edilen zorunlu karşılıklara yüzde 1,25 olarak uygulanan komisyon oranının ise yüzde 0 olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Ek 2: 2021 Yılı Para Politikası Kurulu Toplantıları ve Rapor Takvimi

PPK Toplantıları	PPK Özetinin İnternet Yayını	Enflasyon Raporu	Finansal İstikrar Raporu
21 Ocak 2021	28 Ocak 2021	28 Ocak 2021	
18 Şubat 2021	25 Şubat 2021		
18 Mart 2021	25 Mart 2021		
15 Nisan 2021	22 Nisan 2021	29 Nisan 2021	
6 Mayıs 2021	11 Mayıs 2021		28 Mayıs 2021
17 Haziran 2021	24 Haziran 2021		
14 Temmuz 2021	28 Temmuz 2021	29 Temmuz 2021	
12 Ağustos 2021	19 Ağustos 2021		
23 Eylül 2021	30 Eylül 2021		
21 Ekim 2021	28 Ekim 2021	28 Ekim 2021	
18 Kasım 2021	25 Kasım 2021		26 Kasım 2021
16 Aralık 2021	23 Aralık 2021		
20 Ocak 2022	27 Ocak 2022	27 Ocak 2022	
17 Şubat 2022	24 Şubat 2022		
17 Mart 2022	24 Mart 2022		

Not: 2022 Yılı Para ve Kur Politikası Metni Aralık 2021'de yayımlanacaktır.

Ek 3: Para ve Likidite Politikası Araçları

İşlem Tipi	Amaç	Araç	Vade	Frekans
Temel Politika Aracı	İkincil piyasa gecelik faiz oranlarının politika faiz oranı (bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı) civarında oluşmasının sağlanması	Bir Hafta Vadeli Repo İhaleleri	Bir Hafta 5 - 12 gün vadelerde	Günlük
Hazır İmkânlar	Para piyasalarında oluşan faiz oranlarındaki olası dalgalanma seviyesinin TCMB tarafından belirlenen faiz koridoru içerisinde oluşmasının sağlanması	TCMB Bankalararası Para Piyasasında TL Depo Verme/Alma İşlemleri	Gecelik	Günlük
		Piyasa Yapıcı Repo İmkânı	Gecelik	Günlük
		Kira Sertifikası Karşılığı Repo Kotasyon İşlemleri	Gecelik	Günlük
		BIST Repo Pazarlarında Repo/Ters Repo İşlemleri	Gecelik	Günlük
Nihai Kredi Mercii İşlemleri	Nihai kredi mercii sıfatıyla ödeme sisteminde aksamalara sebep olabilecek geçici likidite sıkışıklıklarını ve finansal piyasaların etkin bir şekilde çalışmasını engelleyebilecek teknik kaynaklı ödeme sorunlarının önlenmesi	Geç Likidite Penceresi (GLP) Depo Verme/Alma İşlemleri	Gecelik	Günlük
		Geç Likidite Penceresi (GLP) Repo İşlemleri	Gecelik	Günlük
		Gün İçi Limit İşlemleri	Gün içi	Günlük
Rutin Olmayan Araçlar	Faizlerde aşırı oynaklığın önüne geçilmesi	Gün İçi Repo İhaleleri	Haftalık	Gerek Görüldüğü Durumlarda

Ek 4: Döviz Piyasası Araçları ve Temel Özellikleri

	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap İşlemleri	Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap İhaleleri (Geleneksel Yöntem)	BIST VİOP Nezdinde Türk Lirası Uzlaşmalı Vadeli Döviz İşlemleri	Döviz Depo Piyasası İşlemleri	BIST Swap Piyasası İşlemleri	Altın Karşılığı TL Swap İhaleleri (Geleneksel Yöntem)	TL Karşılığı Altın Swap İşlemleri	Döviz Karşılığı Altın Swap İşlemleri
Katılımcılar	Piyasa Üyesi Bankalar	Piyasa Üyesi Bankalar	VİOP Üyesi Tüm Kuruluşlar	Piyasa Üyesi Bankalar	Borsa İstanbul Yönetmeliğine Göre Yetkili Bankalar	Piyasa Üyesi Bankalar	Piyasa Üyesi Bankalar	Piyasa Üyesi Bankalar
Minimum Tutar	1 Milyon ABD Doları	1 Milyon ABD Doları	1.000 ABD Doları	1 Milyon ABD Doları /Euro	1 Milyon ABD Doları /Euro	1 kg	1 kg	1 kg
Teminat Oranı (Yüzde)	Yüzde 10	Yüzde 10	VİOP Tarafından Belirlenir	Yüzde 100	Borsa İstanbul Tarafından Belirlenir	Yüzde 10	Yüzde 10	Yüzde 10
Uzlaşma	Vadede	Vadede	Günlük	Vadede	Vadede	Vadede	Vadede	Vadede
Duyurulan Limit	Döviz Piyasaları Limitinin Yüzde %30'u	Döviz Piyasaları Limitinin Yüzde % 60'ı	-	50 Milyar ABD Doları		100 Ton	119,5 Ton	Alım yönlü işlemlerde 133,5 ton, Satım Yönlü İşlemlerde 100 ton
Vade	Bir Hafta	1 Ay, 3 Ay, 6 Ay	VİOP Tarafından Belirlenir	Bir Hafta, Bir Ay	Maksimum 180 Gün	1 Ay, 3 Ay, 6 Ay	Bir Hafta	Bir Hafta
Yöntem	Kotasyon	İhale	Kotasyon	Kotasyon	Kotasyon	İhale	Kotasyon	Kotasyon